

[Cancerformer](#)

Hjärntumör

En tumör i hjärnan kallas hjärntumör. Tumören kan antingen vara en godartad tumör eller en cancertumör. Prognosen vid hjärntumör varierar, men det går ofta att få bra behandling.

Hjärntumörer är ovanliga. De flesta som får en hjärntumör är över 60 år. Men alla kan få en hjärntumör, även barn.

Vad är en hjärntumör?

Ordet hjärntumör är ett samlingsnamn för flera olika tumörsjukdomar som börjar i hjärnan. De kallas också primära hjärntumörer. Det är för att skilja dem från metastaser, som också kallas dottertumörer. Det är cancer som har börjat någon annanstans i kroppen men som har spridit sig till hjärnan. Läs mer i kapitlet Behandling av hjärnmetastaser.

Primära hjärntumörer kan vara godartade tumörer eller cancertumörer. Båda är lika vanliga.

Godartade hjärntumörer

Godartade tumörer sprider sig inte och växer inte in i annan vävnad.

Ibland räcker det med regelbundna kontroller i stället för behandling. Du behöver behandling om den godartade tumören orsakar besvär. Ett exempel är om den växer, eftersom utrymmet är begränsat innanför skallbenet.

En godartad tumör som kan tas bort innebär oftast att det går att bli återställd.

Ibland kan tumören inte tas bort helt. Då kan den komma tillbaka så att du behöver behandling igen. Ibland kan tumören visserligen tas bort helt, men behandlingen kan ge komplikationer. Det beror bland annat på var tumören fanns.

Cancertumörer i hjärnan

Cancertumörer i hjärnan sprider sig sällan till andra delar av kroppen, men kan växa in i friska delar av hjärnan. Cancertumörer i hjärnan kan växa snabbt eller långsamt. Det kallas att de är högradiga eller lågradiga. Här kan du läsa mer om [hur cancer uppstår](#).

Cancertumörer i hjärnan som växer långsamt

Det går ofta att ta bort cancertumörer som växer långsamt.

Behandlingen behöver upprepas om en långsamt växande cancertumör inte kan tas bort, men ibland går det att vänta flera år innan det är nödvändigt.

Cancertumörer i hjärnan som växer snabbt

En cancertumör som växer snabbt är vanligare hos vuxna. En sådan cancertumör kan oftast inte tas bort, men det finns behandling som kan göra att det går att leva många år med sjukdomen.

Behandlingen kan orsaka komplikationer. Hos barn kan en del komplikationer komma senare i livet. Läs mer i kapitlet Hur påverkas livet av en tumör?

Andra tumörer i centrala nervsystemet

Hjärnan är en del av det [centrala nervsystemet](#), som ibland förkortas CNS. Det finns fler sorters CNS-tumörer än hjärntumörer, till exempel tumörer i ryggmärgen. Men den här texten handlar bara om hjärntumörer.

Symtom vid hjärntumör kan variera

Symtomen beror på var i hjärnan tumören sitter och vilka kroppsfunktioner som den delen av hjärnan styr. En del symptom kan bero på att tumören ökar trycket i huvudet.

En hjärntumör kan orsaka ett eller flera av följande symptom:

- huvudvärk, yrsel och illamående
- epileptiska anfall
- förlamningar
- påverkan på synen, hörseln eller talet
- förändrad personlighet
- ändrad reaktionsförmåga.

Huvudvärk, yrsel och illamående

Du eller barnet kan få ont i huvudet, yrsel och må illa, särskilt efter att ha sovit [Huvudvärk](#) och [yrsel](#) har oftast andra orsaker.

Epileptiska anfall

[Epileptiska anfall](#) kan vara krampanfall som kan komma plötsligt. En del får symptom som bara de själva märker, men som kan bli starkare med tiden.

Förlamningar

En kroppsdel kan med tiden bli allt svagare, till exempel en fot. Svagheten kan sprida sig. En del får svårt att svälja.

Förlamningen kan påminna om [stroke](#), men vid stroke kommer symptomen plötsligt. Vid hjärntumör utvecklas de långsammare.

Påverkan på synen

Ögonen kan påverkas. En del får begränsat synfält så att de inte längre kan se åt sidorna. Andra börjar skela eller se dubbelt. Pupillerna kan bli olika stora. Hos spädbarn kan ögonvitan synas ovanför irisen. Det kallas ibland solnedgångsblick.

Påverkan på hörseln

Det kan börja susa i öronen. [Hörseln kan bli nedsatt](#), ofta på det ena örat men inte det andra. Ljud kan låta annorlunda än tidigare.

Påverkan på talet

Det kan vara svårt att tala. Du eller barnet kan sluddra, eller ha svårt att forma eller hitta orden [Läs mer i texten om afasi](#).

Personligheten och beteenden kan förändras

Tumören kan göra att ditt eller barnets personlighet och beteenden påverkas. Det kan vara svårt att få saker gjorda, att känna igen andra eller att förstå vad som sägs. En del blir likgiltiga för sådant som de vanligtvis bryr sig om. Symtomen kan vara svåra att upptäcka själv.

Ändrad reaktionsförmåga

En del blir med tiden allt tröttare och orkeslösa. Du eller barnet kan reagera annorlunda på ljud, ljus och smärta, och kan till exempel bli svårare att väcka. Barn och ungdomar kan få svårare att hänga med i skolan.

Barns utveckling kan påverkas

Barn kan utvecklas långsammare. Utvecklingen kan stanna av eller gå bakåt. Till exempel kan ett barn som har lärt sig

att stå eller gå börja krypa igen.

Hos barn under 1-1,5 år kan en hjärntumör göra att huvudet växer snabbare än förväntat. Du kan ibland se det själv, eller också upptäcks det när barnets huvud mäts på BVC.

När och var ska jag söka vård?

Kontakta en [vårdcentral](#) eller en [jouröppen mottagning](#) så snart det går om du tror att du eller ditt barn har en hjärntumör.

Du behöver inte söka vård någon annanstans om det är stängt. Vänta tills den jouröppna mottagningen eller vårdcentralen öppnar.

Om det är bråttom

Ring genast 112 om du själv, ditt barn eller en annan person får något av följande symtom:

- domningar eller förlamningar i ansiktet, armarna och benen
- svårt att tala och förstå
- synstörningar på ena ögat eller båda ögonen
- kraftig huvudvärk utan tydlig orsak.

Ring telefonnummer 1177 om du behöver [sjukvårdsrådgivning](#). Då kan du få hjälp med att bedöma symtom eller var du kan söka vård.

Vad beror hjärntumör på?

Hjärnan är en del av centrala nervsystemet. Storhjärnan styr medvetande, tankar, känslor, minne och alla medvetna rörelser. Lillhjärnan styr till exempel balansen och finregleringen av alla rörelser.

Oftast går det inte att säga exakt vad en primär hjärntumör beror på. Det kan vara en kombination av olika saker.

Risken för en hjärncancertumör hos vuxna kan öka av kemikalier eller joniserande strålning. Hos barn finns sällan något i omgivningen som kan förklara sjukdomen. En del vuxna och barn har en [ärftligt ökad risk](#), men det är ovanligt.

Risken kan vara ökad vid vissa andra ovanliga sjukdomar.

Du kan läsa mer om hur cancer uppstår i texten [Vad är cancer?](#)

[Här kan du läsa mer om hjärnan](#)

Undersökningar och utredningar

Genom [Min vårdplan](#) har du möjlighet att vara delaktig i din vård. Du får svar på frågor som är viktiga för dig om din utredning, behandling, uppföljning eller [rehabilitering](#).

Barn utreds på ett barncancercentrum

Barn utreds på något av landets sex barncancercentrum. Där har personalen stor vana att anpassa undersökningarna och behandlingarna på olika sätt om barnet till exempel har svårt att vara still eller tycker att något är obehagligt. Läs mer i texten [Barn och cancer](#).

Vuxna utreds enligt ett standardiserat vårdförlopp

Du erbjuds en utredning enligt ett [standardiserat vårdförlopp](#) om du är över 18 år och läkaren misstänker att du har en primär cancertumör i hjärnan.

Standardiserade vårdförlopp kallas även SVF och är ett sätt att organisera utredningen så att den går så snabbt som

möjligt. Bland annat finns tider avsatta för de undersökningar du kan behöva göra.

Läkaren som skriver remissen berättar för dig varför du bör utredas enligt ett standardiserat vårdförlopp, vad det innebär och när du kan få besked om du har cancer eller inte.

Det går ofta fort att få kallelser till undersökningar i ett standardiserat vårdförlopp. Det är bra om du är tydlig med hur personalen säkrast når dig, så att du inte missar någon tid.

Du kan behöva bli undersökt på flera sätt

En del behöver bli opererade genast. För andra är förloppet långsammare. Då kan utredningen börja med att du får berätta för läkaren om symtomen. Barn ska också få möjlighet att berätta.

Läkaren kan ställa andra frågor. Det är för att se om du kan ha fler symtom som du själv inte har tänkt på.

Läkaren kan också behöva prata med någon som är närstående till dig. Den närstående kan berätta om din personlighet har förändrats.

Olika förmågor och kroppsfunktioner testas

Läkaren undersöker kroppen och testar nervsystemet, till exempel reflexer, känsel och muskelstyrka. Det kan ge svar på var i hjärnan en eventuell tumör finns. Läs mer i texten om [kroppsundersökning](#).

Du kan få göra tester som kan visa hur minnet och förmågan att tänka fungerar.

Läkaren kan lysa med en särskild lampa i ögat för att se om det finns en svullnad i ögonbotten. Det kan tyda på en tumör.

Oftast kompletteras utredningen med undersökning med magnetkamera eller datortomografi.

Undersökning med datortomografi eller magnetkamera

En [datortomografi](#) kan visa om det finns en tumör, om trycket i huvudet är förhöjt eller om det finns andra förändringar som behöver utredas mer.

En [magnetkameraundersökning](#) kan ge en mer detaljerad bild av tumören och hitta mindre förändringar som är svårare att upptäcka med datortomografi.

Blodprov

Du får [lämna blodprov](#). Det kan till exempel visa om dina symtom beror på något annat än en tumör eller om dina hormonnivåer är påverkade.

Ryggvätskeprov – lumbalpunktion

Ett prov på vätskan som omger ryggmärgen behövs ibland. Provet kan visa om det finns tumörceller i ryggvätskan. Här kan du läsa mer om [ryggvätskeprov](#). Det kallas också lumbalpunktion.

Vävnadsprov – biopsi

Det behövs nästan alltid ett vävnadsprov om du har en hjärntumör. Provet ger detaljerade svar om tumören. Det gör att du kan få en så effektiv behandling som möjligt. Vävnadsprov kallas också biopsi.

Ibland tas vävnadsprovet samtidigt som tumören opereras. Ibland tas vävnadsprovet före operationen.

Vävnadsprov för vuxna

Vuxna får [lokalbedövning](#) där kirurgen sedan borrar ett litet hål i skallbenet. Det kan surra i huvudet men gör inte ont. Ett eller flera prov tas genom hålet. Det känns inte. Du kan få muskelavslappnande eller lugnande medel om du behöver. [Du sövs](#) om du hellre vill det.

Undersökningen tar oftast mindre än en timme. De flesta kan lämna sjukhuset några timmar efter provtagningen.

Vävnadsprov för barn

[Barn sövs alltid](#) före ett vävnadsprov i hjärnan. Tumören tas bort vid samma tillfälle, om det är möjligt. Läs mer i kapitlet Operation.

Förberedelser

Ibland behövs en sorts metallram på huvudet för att provet ska kunna tas exakt rätt. Läkaren fäster ramen med skruvar i skallen.

Vuxna får lokalbedövning innan ramen sätts på plats. En del tycker ändå att det gör lite ont, eller känns obehagligt. Men ramen märks inte så mycket när den väl är fäst.

Ett barn sövs om en ram behövs.

När ramen är på plats tar kirurgen bilder med datortomografi. Ramen tas bort efter vävnadsprovet.

En del prover sparas

När du lämnar prov i vården sparas en del prov i en biobank. Prover sparas för att din vård ska bli så bra och säker som möjligt. Läs om [prov i vården som sparas](#).

Om behandling vid hjärntumör

Behandlingen beror på var i hjärnan tumören finns, hur stor den är, symtomen och hur du eller barnet mår för övrigt.

De flesta får en eller flera av följande behandlingar:

- operation
- strålbehandling
- behandling med läkemedel, oftast cytostatika.

Tumören kan orsaka komplikationer som också behöver behandlas.

Kortison kan hjälpa om hjärntumören orsakar svullnad i hjärnan, som också kallas ödem. Svullnaden kan ge huvudvärk och illamående.

Du eller barnet kan behöva [läkemedel mot epilepsi](#) om hjärntumören orsakar epileptiska anfall.

En tunn slang kan behöva opereras in under huden för att minska vätsketrycket som en del tumörer kan orsaka. Slangen kallas shunt. Den leder bort överskottsvätskan från huvudet till magen.

En grupp med olika specialister rådgör om alla barn som har en primär hjärntumör och alla vuxna som har opererats och behöver mer behandling. Det är för att kunna föreslå vilken behandling som blir bäst för dig eller barnet.

Operation vid hjärntumör

Både cancertumörer och godartade tumörer i hjärnan kan opereras om de går att nå utan att känsliga eller livsviktiga funktioner påverkas.

Vävnadsprov tas ibland i samband med operationen.

Hur går operationen till?

[Först sövs du eller barnet](#). Sedan rakas håret bort där skallbenet ska öppnas. Kirurgen opererar genom öppningen. Tumören sugs eller skärs bort. När operationen är klar stängs skallbenet igen.

Kirurgen använder olika hjälpmedel för att operationen ska bli exakt. Det är till exempel, mikroskop och operationsinstrument som visar sin position på de bilder som har tagits av hjärnan.

Ett ämne som lyser upp tumören kan sprutas in i blodet. Det underlättar för kirurgen att se vad som ska opereras.

En tumör hos vuxna kan ibland opereras medan du är vaken, även om det är ovanligt. Det är för att du ska kunna svara på frågor som till exempel visar hur talförmågan och känseln påverkas under operationen. På det viset undviker kirurgen att känsliga områden skadas.

Barn sövs alltid före en operation i hjärnan.

Efteråt behöver de flesta stanna på sjukhuset några dagar, upp till en vecka. Det beror på hur du eller barnet mår.

Ibland behövs en ny operation

Ibland kan hela tumören tas bort, ibland kan bara en del av tumören tas bort. Då kan en ny operation behövas.

Inför operationen får du träffa en narkosläkare för att prata om hur du kommer att sövas och vilken smärtlindring du kan behöva efteråt.

Sluta röka och undvik alkohol före och efter operationen

Det är viktigt att helt undvika tobak en tid före och efter operationen. Det gör att såren läker snabbare och att blodcirkulationen och konditionen förbättras så att du fortare återhämtar dig.

Det bästa är att sluta röka helt, men om du inte klarar det så är det bra om du avstår från rökning helst åtta, men minst fyra veckor före operationen. Du bör också undvika att röka helst åtta, men minst fyra veckor efter operationen.

Prata med läkaren om du behöver [hjälp och stöd att sluta röka](#).

Undvik också att dricka alkohol fyra veckor före operationen och fyra veckor efter. Då minskar risken för komplikationer.

[Läs mer om levnadsvanor i samband med operation.](#)

Strålbehandling vid hjärntumör

[Strålbehandling](#) kan behövas efter en canceroperation eller mot en godartad tumör som inte kan opereras bort helt och hållet. Strålbehandlingen kan ges till hela eller delar av hjärnan. Ibland behandlas också ryggmärgen.

Det är olika hur stor stråldos som behövs. Det är vanligt att stråldosen delas upp på flera behandlingstillfällen. En del får behandling varje vardag i upp till sex veckor. Andra får behandling kortare tid.

Ibland får man hela stråldosen vid samma tillfälle eller vid några få tillfällen. Denna mer fokuserade strålbehandling kan ges med så kallad strålniv eller gammakniv. Behandlingen kan också ges med vanligt strålutrustning, så kallad linjeaccelerator.

Barn är särskilt känsliga för strålning mot huvudet eftersom de fortfarande växer. Barn under tre år får oftast behandling med cytostatika i stället för strålbehandling.

Biverkningar av strålbehandling

Strålbehandlingen kan göra att du eller barnet får ont i huvudet eller mår illa. Då har behandlingen orsakat en svullnad i hjärnan. Ibland räcker det med [receptfria smärtstillande läkemedel](#). Ibland behövs kortison som minskar svullnaden så att du eller barnet mår bättre.

Huden över området som strålas kan rodna och bli irriterad. Många tappar håret. Det brukar växa ut igen, men ibland tar det lång tid. Ibland är det nya håret tunnare.

Mot slutet av behandlingen kan det uppstå symtom som påminner om hur det var när du eller barnet insjuknade. Det beror på strålreaktioner i området som har behandlats. Symtomen brukar gå över fyra till sex månader efter att strålbehandlingen är klar. Kortison kan lindra.

Cytostatikabehandling vid hjärntumör

[Cytostatika](#) är ett samlingsnamn för läkemedel som hämmar cancercellerna på olika sätt. Cytostatika kan ges som tabletter eller som dropp i blodet. Ibland ges cytostatika direkt i hjärnans hålrum genom en tunn slang. Slangen är kopplad till en dosa som kan fyllas på och som opereras in under huden.

Ibland får du eller barnet cytostatika och strålbehandling samtidigt, eller i stället för strålbehandling.

Biverkningar av cytostatika

Behandling med cytostatika kan ge olika biverkningar. Du eller barnet kan må illa. Det finns hjälp som kan förebygga eller lindra besvären. Ibland gör behandlingen att håret faller av. Det växer ut igen efter behandlingen.

Du eller barnet kan bli trött eller känslig mot infektioner. Kontakta mottagningen där du får behandling om du eller barnet får feber.

Efterkontroller

Efterkontroller är undersökningar som görs när behandlingen är klar. Det är för att se hur du eller barnet mår och om hjärntumören är på väg tillbaka.

Efterkontroller för vuxna

Du behöver komma på efterkontroll om du har behandlats för en cancertumör i hjärnan. Det vanligaste är att bli undersökt med magnetkamera. Det är olika hur ofta du behöver komma, men efterkontrollerna fortsätter oftast hela livet.

Efterkontroller för barn

Alla barn får komma på efterkontroller ganska ofta under flera år, oavsett om hjärntumören var godartad eller cancer. Barn som har fått strålbehandling eller behandling med vissa cytostatika behöver komma på efterkontroller resten av livet.

Efterkontrollerna fortsätter inom vuxenvården när barnet fyller 18 år. Det är för att kroppen kan påverkas lång tid efter behandlingen. Kontrollerna sker på en av landets sex uppföljningsmottagningar för vuxna efter barncancer. Läs mer i texten [Barn och cancer](#).

Påverka och delta i din vård

Du ska få vara delaktig i din vård. För att kunna vara det behöver du [förstå informationen](#) som du får av vårdpersonalen. Ställ frågor om det behövs. Du ska till exempel få information om behandlingsalternativ och [hur länge du kan behöva vänta på vård](#).

Barn ska få vara delaktiga

Barn ska få [vara delaktiga](#) i sin vård. Det finns ingen åldersgräns för detta. Barnets möjlighet att ha inflytande över vården beror på hens ålder och mognad.

För att kunna vara aktiva i vården och ta beslut är det viktigt att barnet och du som vuxen [förstår den information ni får av vårdpersonalen](#).

Ni har möjlighet till [tolkning till andra språk](#) om någon av er inte pratar svenska. Ni har också möjlighet till [tolkhjälp om någon av er till exempel har en hörselnedsättning](#).

Du kan få en ny medicinsk bedömning

Du kan få en [ny medicinsk bedömning](#) av en annan läkare, om du har en livshotande eller särskilt allvarlig sjukdom. Att få en annan läkares bedömning kan hjälpa dig om du exempelvis är osäker på vilken vård eller behandling som är bäst för dig.

Behandling av hjärnmetastaser

Ibland kan en annan cancersjukdom sprida sig och orsaka metastaser i hjärnan. Metastaser är samma sak som dottertumörer. [Lungcancer](#), [malignt melanom](#) eller [bröstcancer](#) är exempel på sjukdomar som ibland kan bilda metastaser i hjärnan.

Metastaser i hjärnan brukar behandlas med strålning mot hela hjärnan eller fokuserad strålbehandling mot enstaka tumörer. Ibland kan metastaserna också opereras. Ibland kan behandlingen bidra till att du blir av med cancern helt.

Vid vissa elakartade tumörer är det vanligt med både strålbehandling och cytostatika. Det gäller speciellt om du har fått metastaser i hjärnhinnorna eller i vätskan som omger hjärnan och ryggmärgen.

Det är ovanligt att barn får metastaser i hjärnan.

Palliativ vård

Det finns behandling som kan bromsa och lindra sjukdomen om hjärntumören inte kan tas bort. Det kallas [palliativ vård](#). Ibland går det att leva ett bra liv länge med sådan behandling.

Att få ett sjukdomsbesked

Det är olika hur vuxna eller barn reagerar på ett cancerbesked. Det är vanligt att behöva prata mycket med läkaren och annan vårdpersonal om vad beskedet innebär.

En närstående får gärna vara med, om det är möjligt. Den närstående kan stötta och hjälpa till att minnas vad som har sagts.

Barn som har cancer får ibland veta det efter att personalen först har berättat för barnets vuxna. Det beror på barnets ålder. Det är bra om ni kan få informationen samtidigt, om ni är flera som har vårdnad om barnet. Läs mer om reaktioner i texten [Att få ett cancerbesked](#) och i texten [Barn och cancer](#).

[Ställ frågor](#) om du eller barnet behöver. Du kan få hjälp med [tolkning till ditt eller barnets språk](#). Du eller barnet kan också få [tolk vid hörselnedsättning](#).

Olika sätt att få stöd

Vuxna med cancer och närstående kan få hjälp av särskilda sjuksköterskor som kallas [kontaktsjuksköterskor](#). Kontaktsjuksköterskan ger råd och stöd och kan hjälpa till med en del praktiska saker.

Barn med cancer och deras närstående kan få råd och stöd av konsultsjuksköterskor. Konsultsjuksköterskan hjälper till att informera till exempel skolan.

Du kan också kontakta till exempel Cancerrådgivningen, Cancerfonden eller Barncancerfondens samtalsstöd. Hos Svenska hjärntumörföreningen eller Ung cancer kan du få kontakt med andra personer som är i ungefär samma situation som du.

[Här hittar du kontaktuppgifter.](#)

Här kan du läsa mer om [råd och stöd vid cancer](#).

[Läs mer om stöd vid barncancer i texten Barn och cancer.](#)

För många brukar det kännas lättare när behandlingen väl har börjat och de vet vad som ska hända.

Fertilitet, graviditet och amning

Skydda dig mot graviditet om du är i fertil ålder och får behandling mot cancer, oavsett ditt kön. En del behandling kan vara skadlig för ett foster.

Prata med läkaren innan behandlingen börjar om du vill försöka bli gravid eller använda dina spermier i en graviditet när du är färdigbehandlad. Det gäller även om det är ett barn som ska få behandling. Behandlingen kan påverka barnets fertilitet i framtiden. Läs mer i texten [Fertiliteten efter cancerbehandlingen](#).

Behandling mot cancern om du redan är gravid

Du kan bli undersökt och få behandling även om du är gravid. Ibland kan vården behöva anpassas på olika sätt.

Du kan få strålbehandling och opereras. Du kan få cytostatikabehandling efter graviditetsvecka 14.

Cancern kan inte överföras till fostret.

Det finns studier som tyder på att hjärntumören gliom och andra tumörer kan påverkas av graviditet, men ingen vet säkert.

Det är bara om cancern växer snabbt eller om det är tidigt i graviditeten som läkaren ibland rekommenderar att du avbryter graviditeten. Det är du som bestämmer.

Du kommer att få kontakt med specialistmödravården.

Prata med din läkare om du vill amma.

Hur påverkas livet av en tumör i hjärnan?

Det är olika hur livet påverkas av hjärntumören. Det beror på vad det är för tumör och vilken behandling du eller barnet har fått.

En del kan fortsätta leva som före sjukdomen men det vanligaste är att livet förändras på något sätt.

För en del blir förändringarna stora och livet blir annorlunda än tidigare. Förmågan att orka med att klara av arbete eller skola kan vara påverkad.

Det är till exempel vanligt att orka mindre än tidigare och att lätt bli trött. En del har svårare att röra sig.

Det kan vara svårt att koncentrera sig, planera, ta initiativ, att minnas eller att lära sig nya saker.

Synen eller hörseln kan påverkas.

Barn kan växa långsammare om strålbehandlingen har påverkat hormonnivåerna.

Ibland kommer komplikationerna några eller flera år efter behandlingen.

En del komplikationer kan vara svåra för omgivningen att förstå eller att upptäcka. Ibland kan det vara tvärtom. Komplikationen är då mer märkbar för omgivningen än för dig eller barnet.

Du kan vara olämplig som bilförare

Sjukdomen och behandlingen kan göra att du är olämplig som bilförare. Du kan diskutera möjligheten att köra bil om du har haft epileptiska anfall men det har gått ett år sedan senaste anfallet.

[Transportstyrelsens föreskrifter](#) är ännu striktare om du är yrkesförare.

Vad finns det för hjälp och stöd?

De flesta behöver någon form av [rehabilitering](#). Behoven varierar för olika personer men kan också förändras med tiden.

Barn och ungdomar behöver hjälp att utvecklas så bra som möjligt. Skolan, arbetet eller hemmet kan behöva anpassas. [Det finns olika hjälpmedel](#) som kan underlätta vardagen.

Olika former av träning kan mildra biverkningar, stärka balansen och förbättra rörligheten. Du eller barnet kan få hjälp av en fysioterapeut. En del kan behöva hemtjänst eller [personlig assistans](#).

Kontaktssjuksköterskan, konsultsjuksköterskan eller sjukhuskuratorn kan ge råd och stöd. De kan också ordna så att du får kontakt med rätt person som kan ge den hjälp du eller barnet behöver.

Råd till närstående

Det kan krävas mycket av dig som närstående till en person med en hjärntumör.

Sjukdomen och behandlingen kan göra att den som är sjuk inte kan lämnas ensam eller behöver mycket stöd i vardagen.

Personen kan ha svårt att själv uttrycka eller inse sina behov. Du kan behöva hjälpa till med det.

Samtidigt kan du själv behöva stöd. Det är vanligt att känna oro eller må dåligt som närstående.

Vilket stöd kan jag få som närstående?

Be om hjälp. Det är bra om ni är flera närstående, vänner eller bekanta som kan samarbeta om stödet till den som är sjuk.

Var tydlig så att du och den som är sjuk får hjälp som du eller ni behöver.

Kuratorn, konsultsjuksköterskan eller kontaktsjuksköterskan kan ge råd och stöd och se till att du får prata med rätt person om du behöver mer hjälp.

Det kan till exempel vara [råd om ekonomin](#), eller avlastning. Den som är sjuk kan få komma till ett korttidsboende eller ett sjukhem. [Läs mer i texten om anhörigstöd](#).

Cancerrådgivningen eller Cancerfonden kan ge stöd. Hos Svenska hjärntumörföreningen kan du få kontakt med andra som är i en liknande situation som du. [Här hittar du kontaktuppgifter](#).

[Barn som är närstående har också rätt till stöd](#)

Här får du veta mer om att vara [närstående till någon som får en allvarlig sjukdom](#)

MER PÅ 1177.SE

- [Min vårdplan – ditt stöd för delaktighet och trygghet i cancervården](#)

MER PÅ ANDRA WEBBPLATSER

- [Nationella vårdprogrammet för cancer i hjärna och ryggmärg](#)
- [Nationella vårdprogrammet Långtidsuppföljning efter barncancer](#)
- [Kvalitetsregistret för hjärntumörer](#)

Senast uppdaterad:

2022-11-17

Redaktör:

Susanna Schultz, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Roger Henriksson, läkare, professor i cancersjukdomar, Norrlands universitetssjukhus och Umeå universitet, Umeå
Lars Hjorth, barnläkare, specialist i barncancersjukdomar, Skånes Universitetssjukhus, Lund

Illustratör:

Kari Toverud, certifierad medicinsk illustratör

[Film: Vara nära någon som är cancersjuk](#)

Sjuksköterskan Sanna Wörn berättar vilka råd hon och hennes kolleger brukar ge till närstående vid cancer.

1177 – tryggt om din hälsa och vård

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

1177 på flera språk

I

Om 1177

I

Kontakt

I

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#).